

Posamezna številka stane 1 din.

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
reši ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

I. številka.

MARIBOR, dne 18. februarja 1925.

Letnik I.

List „Naša Straža“ se bo pošiljal vsem naročnikom ustavljene „Straže“.

Že leta 1908 so zahtevali nekateri ustanovitelji „Straže“, da se list naj imenuje „Naša Straža“. Kar pa se takrat ni zgodilo, to sta povzročila dr. Žerjav in njegov pokorni oproda dr. Pirkmajer.

„Straža“ ustavljena!

Dne 4. februarja t. l. je bil lastniku »Straže« do-
stavljen odlok tukajšnjega policijskega komisarijata,
ki je — izvzemši imena — doslovno enak dekretu, s ka-
terim je ljubljanska policijska oblast dne 15. januarja
ustavila »Domoljuba«. »Straža« se ustavi radi tega,
ker v zadnjih letih dosledno prinaša članke, ki iz-
živajo k mržnji do države kot celote odnošno k verske-
mu odnosu k plemenskem razdoru.

Odlok se doslovno glasi takole:

Pov. broj 388/4 Maribor, dne 4. februarja 1924.

»Straža« perijodični list
prepoved izhajanja.

Gospodu

odgovornemu uredniku »Straže«
Vlado Pušenjaku

Mariboru.

Na temelju čl. 138 ustave Kraljevine Srbov, Hrvatov
in Slovencev, se je prepovedalo nadaljno izhajanje in
razširjanje perijodične tiskovine »Straža«, neodvisen
političen list za slovensko ljudstvo«, ki izhaja v Mari-
boru in se tiska istotam v tiskarni sv. Cirila, ker v zad-
njih letih dosledno prinaša članke, ki izzivajo k mržnji
do države kot celote odnošno k verskemu odnošno k
plemenskemu razdoru. V podkrepitev tega razloga se
navaja sledeče v tej smeri pisane članke:

Iz leta 1923:

- Štev. 9 Sistem nasilja.
- Štev. 11 Dva sistema.
- Štev. 27 Kam gre denar.
- Štev. 30 Kupljene duše.
- Štev. 54 Nasilje in njegovi zagovorniki.
- Štev. 106 Znamenja kažejo.
- Štev. 117 Ob zaključku zasedanja narodne skup-
ščine.
- Štev. 120 Kje in kako vlada varčuje.
- Štev. 132 Izkoriščevalci države.
- Štev. 147 Atmosfera miru.
- Štev. 149 Novoletno sporočilo.

Iz leta 1924:

- Štev. 13 Notranja in zunanja politika.
- Štev. 14 Država v državi.
- Štev. 16 Beograd je spregovoril.
- Štev. 21. Krvave napovedi.
- Štev. 46 Tvoj je vstajenja dan.
- Štev. 50 Velesrbski režim in njegovi hlapci.
- Štev. 52 Boji za demokracijo.
- Štev. 59 Mesto razpleta krize — zaplet.
- Štev. 60 Stožer notranje krize v državi.
- Štev. 61 Pašičeva pot v parlament. Režimska poli-
cija.
- Štev. 66 V znamenju brezzakonstva.
- Štev. 67 Strnimo vrste delovnega ljudstva.
- Štev. 123 Pri nas in drugod. Pravo lice radikalnega
sporazuma.
- Štev. 124 Kriza vlade.
- Štev. 127 Nekaj o vzrokih naših stalnih državnih
kriz.
- Štev. 128 Vidovdanska ustava in velesrbska he-
gemonija.
- Štev. 129 Ali je res zopet P. P. režim?
- Štev. 130 Proglas širšega bloka.
- Štev. 131 Priprave P. P. vlade za volitve.
- Štev. 133 Prorokovanje, ki se ne bo izpolnilo. Večni
gospod Pašič.
- Štev. 134 Pokolji v Črni gori.
- Štev. 138 Kdor je Slovenec bo šel z nami.
- Štev. 139 Obračun z izdajalci. Ljuba Davidovič o
postopanju P. P. režima pred volitvami.
- Štev. 140 Pribičevićeva doslednost.
- Štev. 141 Program nasilja. Radikalne grožnje proti
Slovenem.

Vodja kr. policijskega komisarijata
policijski nadsvetnik

Keršovan L. r.

Kakor je iz odloka razvidno, so bili inkriminirani
tiskovinski članki iz l. 1923 in 1924 do všteti 5. decembra

Volilcem SLS!

Trd boj je bilo slovensko ljudstvo 8. februarja za
svoj obstoj in svojo samostojnost. Tri časopise so nam
ustavili, plenili naše glavno glasilo, blatili naše kan-
didate, izvajali nasilje, kakor ga ne pozna naša politična
zgodovina, toda naše ljudstvo je vzdržalo in priborilo
sijajno zmago! Slovenska zastava vihra po tem boju
bolj ponosno kakor kadarkoli, in svet ve, da se slovenski
narod ne da ukloniti z nobenim nasiljem! Tudi bela
Ljubljana, glava in srce Slovenije, je določno izpove-
dala, da misli in čuti enako kot ves ostali narod.

Volivci! Izkazali ste naši stranki zaupanje. Hvala
vam! Oubljujamo, da bomo izvoljeni poslanci vztrajali
tako, kot vi v volivni borbi, v delu za ljudske pravice in
boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Maribor, 10. februarja 1925.

Dr. Anton Korošec,

Štefan Falež, dr. Andrej Gosar, dr. Jakob Hodžar,
dr. Josip Hohnjec, Josip Klekl, Vlado Pušenjak,
Geza Šiftar, Josip Škoberne, Ivan Vesenjajk, Fr. Žebot.

Protest podpredsednika državnega odbora dr. Hohnjeca.

Podpredsednik narodne skupščine in državnega od-
bora dr. Josip Hohnjec je sporočil predsedniku skup-
ščine in državnega odbora Ljubi Jovanoviču, sledeče:

Kar sem danes dopoldne storil osebno in ustmeno,
to si dovoljujem ponoviti pismeno, da obrnem Vašo po-
zornost na številne in nasilne kršitve volilnega zakona,
povzročene po zastopnikih državnih oblasti po nekaterih
krajih. Iz raznih krajev so prišle vesti, katerih resnič-
nost se potrjuje, da po državnem odboru postavljeni
predsedniki volilnih odborov niso mogli vršiti svojih
nalog. Ponekod jim okrajni glavarji in drugi nosilci
državne oblasti niso hoteli dostaviti dekretov, s katerimi
so bili imenovani ali pa so jim dostavili prepozno. Dru-
god so jim potem policijskih dekretov zabranili vršenje
njihove naloge in njihovih pravic. V mnogih krajih se
je predsednikom, ki so bili imenovani od državnega od-
bora, s silo preprečil dostop v volilni lokal ali pa so bili
iz lokala s silo odstranjeni. Na te in slične načine se je
pripravljala možnost, da so se po nekaterih voliščih zla-
sti, kjer se je predstavnikom opozicije s silo in drugimi
sredstvi onemogočila prisotnost, godile goljufije in pre-

sipavanje kroglice iz skrinjice opozicijskih strank v
skrinjice vladnih strank. Tako se je mogel dogoditi ta
v zgodovini parlamentarizma neznan slučaj, da bodo v
bodoči skupščini nekateri zastopniki ljudske volje ne
izvoljeni od ljudstva, marveč bo njih mandat iz pokra-
denih volilnih kroglice. Dovoljujem si Vas upozoriti na
te razmere in posebno na to, kako so zgoraj imenovani
činitelji po raznih okrajih, okrožjih in krajih nastopali
proti dekretom in predpisom državnega odbora. Ako bi
se taki, protizakoniti in brutalni čini pustili nekažno-
vani, bi javnost v naši državi in kulturne evropske drža-
ve sprejele to kot dokaz, da je naša država prenehala
biti pravna država. Ako se pri volitvah s pritiskom, ter-
rorjem, korupcijo in varanjem onemogoča svoboden in
pravilen izraz ljudske volje, ne bo naša država pred kul-
turnim svetom mogla ohraniti niti videza parlamentarne
države. Zato si dovoljujem Vas, gospod predsednik,
prostiti, da se zavzamete za avtoriteto državnega odbo-
ra in narodne skupščine. Sprejmite izraz mojega spo-
štovanja. — Beograd, dne 16. februarja 1915. Dr. Josip
Hohnjec, podpredsednik narodne skupščine in držav-
nega odbora.

Zadnje politične vesti.

Prihodnja seja voditeljev opozicije. Voditelji opo-
zicije se 25. t. m. zopet sestanejo k posvetovanju v Za-
grebu ali pa v Beogradu. Do tega dne bo namreč položaj
že precej razčiščen. Do tedaj se bo gotovo že vedelo, kaj
namerava vlada z mandati Radičeve stranke, nadalje
bo tudi znano, ali zmaguje v radikalni stranki oni del,
ki išče nova politična pota, ali pa skupina Lazice Mar-
koviča, ki hoče spraviti skozi skupščino nov volilni in
tiskovni zakon v prilog svoje znane politike.

Diplomat Balugdžić pozvan v Beograd. Samostojni
demokrati se hvalijo po listih, kako je položaj raz-
čiščen in lahek in kako se bo delalo z radikali, na vladi,
razni znaki pa kažejo ravno nasprotno, da je položaj
silno zamotan in da je sedanja vladna zveza v veliki
krizi. Značilno je, da Pribičević po volitvah še ni bil
sprejet na dvoru in da je sedaj poklican v Beograd naš
berlinski poslanik Balugdžić, ki je že od nekdaj v naj-
težjih položajih svetovalec krone. O Balugdžiću se go-
vori, da ni prijatelj ožjega Pašičevega kroga.

Novinarji proti teptanju tiskovne svobode. Glavni

odbor Jugosl. novinarskega udruženja je imel v Beo-
gradu sejo, na kateri je razpravljalo o preganjanju ča-
sopisja po policijskih oblastih. Na obeh sejah je prišlo
do popolnega soglasja med vsemi člani glavnega odbo-
ra. Izdelal je obširno spomenico na notranjega mini-
stra, katero je posebna deputacija izročila notranjemu
ministru. V njej se navajajo posamezni slučajji never-
jetnih preganjanj časopisja in časnikarjev. Zahteva se,
da se v tem oziru takoj ustvari pravno stanje. Protest,
ki so ga vložili časnikarji na pristojno oblast, je stvarno
sestavljeno in bo imel uspeh. Časnikarji vodijo to akcijo
v duhu svobode javnega mišljenja, ponekod pa grede
policijske oblasti v svojih nasiljih proti časopisju še
dalje. V Sarajevu je policija zaplenila »Pravdo« in
»Jugoslovanski list«, ker sta poročala o sestanku vodi-
teljev opozicijskega bloka. Tako nečuvno postopa-
nje policije obsojajo ne samo opozicijski krogi, tem-
več tudi krogi, ki so blizu vlade in ponovno obračajo
pozornost nekaterih radikalov na pogubno delovanje
samostojnih demokratov.

1924. Ugotavljamo, da navedeni članki od državnega
pravdnštva in od policijskega komisarijata niso bili
zaplenjeni, da državno pravdnštvo in policijski ko-
misarijat, v kojih osebni sestavi zadnje dve leti po na-
šem mnenju ni bilo nobenih izprememb, zadnji dve leti
v navedenih člankih in noticah ni našlo ničesar proti-
državnega in spodtakljivega. Res čudno, da so naen-
krat postali v očeh polic. komisarijata članki in notice
protidržavni, ki do 5. decembra v očeh državnega
pravdnštva in policijskega komisarijata niso bili še
protidržavni! Mi prav dobro vemo, da je imel pri usta-
viti »Straže« svoje prste zraven dr. Žerjav, ki je usta-
vitev povzročil posredno po svojem velikem županu dr.
Pirkmajerju. Že v novembru leta 1923 je stavil slično
utemeljeno zahtevo na državno pravdnštvo v Mariboru,
ki pa ni sledilo njegovi argumentaciji.

Lastnik »Straže« je protestiral in se pritožil proti
ustavitvi pri okrožnem sodišču, pa tudi pri velikem žu-
panu. Po ustavi mora policijska oblast ustavitve lista
v 24. urah predložiti sodišču v potrditev. Ako sodišče
ustavitve v 24. urah ne potrdi, je policijski odlok smat-
rati za dvignjen. Tako pravi zakon. Mariborsko sodišče
ustavitve ni potrdilo, vključ temu pa policijska oblast
ni dovolila, da bi izšla »Straža«, ki jo je hotel izdati
konzorcij dne 7. februarja. Ker se je pri postopanju po-
licijske oblasti očividno kršil zakon, se je lastnik »Stra-
že« pritožil proti temu. Znano pa je, da je instančna pot
dolgotrajna in da ni tako hitro upati na rešitev spora
glede »Straže«. Zato je konzorcij »Straže« naznanil pri-
stojni oblasti, da bo začel izdajati nov političen list
»Naša Straža«, kar je policijski komisarijat večeraj vzel
na znanje.

nova dajala upanje, da se ne bodo vpognile pod nemški jarem tako daleč, da bi njihovo ljudstvo pozabilo na svojo narodnost, pozabilo na svojo slovensko govornico. Ponavljali smo si takrat večkrat konec Lovrenčičevega »Trenčarskega študenta« (XII. konec):

A narod, narod Vaš pa le ostane!
V zavesti, da stoletja ključoval
je in prebolel vse velike rane,
ki bile so krvave dosihmal,
krivično mu tolikokrat zadane,
mogočno rastel bo sred rodni tal.

Preobrat nam je prinesel rešitev iz prejšnjih razmer. Upajmo, da za vselej!

XII. Kako sodijo tujci o Slovenskih goricaх?

Ako človek vedno doma »za pečjo« sedi, ljubi sicer tudi svojo domačijo, visi takorekoč na vsaki grudi svoje zemlje. Opazuje okolico, se veseli razgleda na višji točki, a prave lepote se takrat šele zave, ako je imel priložnost tudi druge kraje, druge ljudi videti in iste s svojo domačijo primerjati. »Povsod je lepo, ali najlepše je doma.« Ta rek je sicer jako prezajičen.

Lepoto Slovenskih goric je krasno opeval Stanko Vraz. Iz »Djulabij« bi se dala dolga vrsta njegovih verzov navesti, kjer opeva leoto svoje domačije. N. pr. II. knjiga, stran 53 in dalje bi lahko vseh 352 vrstic za to porabil. O mnogih priložnostih opisuje kras Slovenskih goric.

Ali rekel bi kdo: »Vsak berač hvali svojo malho.« Zato pa hočemo v sledečem navesti pisatelje, ki niso iz Slovenskih goric doma, ki pa tudi opevajo lepoto Slovenskih goric.

Najprej navedemo nekoliko mest iz dr. A. Kraigherjevega »Kontrolor Skrobar.« Kraigher je bil več let zdravnik pri Sv. Trojici v Slov. gor. Pred odhodom od tam je izdal svoj ravno imenovani roman, v katerem razum dveh oseb pravzaprav blati vse ljudi, ker se niso hoteli dati od njega voditi. Vendar pri vsem tem ni mogel prezreti lepote Slovenskih goric in jo je krasno slikal. Romana kot takega ne moremo nikomur priporočati, vendar hočemo tukaj nekoliko mest iz njega navesti, kjer ravno opisuje razne prizore in kraje Slovenskih goric.

V I. zvezku, stran 18, opisuje Pesniško dolino pod Sv. Marjeto in sicer v spomladi: Eno samo večjo vas sem šele imel za seboj. Cerkev, župnišče, šola, gostilna in trgovina, saj bi je skoraj ne mogel imenovati vas. Zazpazil sem, da ljudstvo tu sploh ne prebiva rado v selih. Kmetiške hiše so raztresene po goricah in bregovih, samo tupačam katera ob cesti. Zato je vsa pokrajina tako idilična. Nizko gričevje, na severno stran obraščeno z gozdovi, na južno pokrito z vinogradi, travniki in poljem. Obilica sadovnjakov in popolno pomanjkanje tistih obširnih pašnikov in puščav, ki smo jih tako navajeni južni Slovenci. Mesto tega pa prostrane, kakor miza gladke senožeti po ravninah, tuhtam malo močvirne, vendar rodovitne in bohotne. Majhna vodica med holmi, neznaten potoček, ki teče leno in nemarno, skoraj brez padca, pa mora vseeno gnati na vsake tri, štiri streljaje miniaturni mlin. Vsaka ped zemlje je obdelana in izkoriščena. Kmet jo ljubi in jo neguje; zida si dom sredi posestva, da mu je prikladnejše in priročnejše delo in spravljanje. In stavi si gospodarska poslopja, ki so mogočnejša in imenitnejša, nego njegov lastni pritlikavi stan. Živina naj ima ugodno in primerno, človek se že stisne za silo.

Stran 19. Kot paradiz se ti zdi ta kočček naše zemlje, ko so travniki tako pestro in živo posejani z zvončki in marjeticami in trobenticami, ko se šopiri drevje s svojim

bogatim, blestečim cvetjem in se smejejo lesovi v svojem svežem in veselem zelenju. Rodovitost te obdaja krog in krog in ti priča o blagostanju in zadovoljstvu.

Stran 28: Polje in travniki in gozdovi in vinogradi in hišice med drevjem, in na oddaljenih holmih zopet cerkvice, beleče se v pomladnem solncu.

Stran 105, razgled od Sv. Trojice: Dan je krasen. Solnce ga je samo veselo in zrak je kakor omamljen od njega. Drevje se smeje v svežem zelenju in travniki vrisajo v polnem cvetju. Na oddaljenih vrhovih leži zgoščen vzduh kot pajčolan. Bele hišice pozdravljajo iz njega in beli zvoniki. Visoki topoli kipijo v nebo, tu paroma, tam v celih vrstah. Viški in tenki kot ciprese — ljudstvo jim pravi palme — dajejo pokrajini poseben čar. Kakor hrepenenja so; stotera in tisočera. Hrepenenja teh nizkih, skraj potuhnjenih holmov v višave navzgor.

(Dalje prihodnjic.)

Na hrano in stanovanje se sprejme gospod. Maribor, Gledališka ulica 2, prithče, levo. 54

Vsakovrstne enaslove dobite pri »Posredovalcu«, informativni in posredovalni bureau, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23.

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—I. 107

I. tovarna šivalnih strojev in koles

FRANC NEGER,
MARIBOR, Slovenska ulica št. 29.
Tovarniško skladišče: Vetrinjska ul. 17.

PFAFF-ovi

šivalni stroji za domačo in obrtno uporabo, za gačenje in umetno vezenje.

vseh sistemov šivalnih strojev in koles točno in najceneje. ZALOGA vseh sestavnih delov za šivalne stroje, šivank in olja.

Razpisan je

NATEČAJ

za idejne načrte stanovanjske in trgovinske hišne skupine na Kralja Petra trgu v Mariboru

(osnutki v merilu 1 : 200)

na dan 4. aprila 1925

za strokovnjake, ki so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Nagrade po 22.000, 16.000, 10.000 in trikrat po 4.000 dinarjev.

Pripomočki in natečajni pogoji so interesentom na razpolago pri podpisnem zavodu za znesek 50 dinarjev.

Pokojninski zavod za nameštence
v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

Poizkusite enkrat s terpentinovim „GAZELA“ milom!

Velika zaloga

vseh vrst čevljev za strapaco, lov in promenado.

la gojzerci (hrbovska čevlji)

la zbiti sandali (popravilo kakor čevlji)

Varstv. znak

samo Maribor, Koroška c. 19

Lastne delavnice, najboljša ročno delo!

Trgovina z mešanim blagom na zelo prometnem kraju na deželi, ob hrvatsko-štajerski meji, na glavni cesti, ne daleč od kolodvora, se da v najem. Dotični tudi lahko prevzame pripadajočo podružnico v sosedni fari brez vsake konkurence, eventualno pozneje gostilno. Ponudbe se pošljejo pripravljeno na: Ivan Majcen, trgovec, Babinec, pošta Vinica pri Varaždinu. 52 3—1

Dajem takoj v najem:

iz polovine moje gospodarstvo, v občini Kravarsko, okraj Velika Gorica pri Zagrebu. Isto obstoji iz 28 oralov zemlje oranice, 6 oralov travnikov, 6 oralov gozda, in lepe stanovanjske hiše s 4 sobami in vsemi drugimi potrebnimi prostori; nadalje hleve za 8 glav živine, studenec z izvrstno vodo, vse v enem kompleksu okoli hiše. Najemnik mora imeti svoj živi in mrtvi inventar. — Točne podatke daje lastnik 56

Dragutin Srnka, Zagreb,
Dalmatinska ulica 13, II. nadstr.

Živčno slabost

bledico, malokrvnost, opešanje telesnih moči odstrani hitro mnogoizkušeni Neokratolin. Cena zavitku 60 D predplače in 15 D za pošiljske stroške po:

Gesellschaft für chemische und metallurgischen Industrien, Wien, XIII 2, Wissgrillgasse 5.

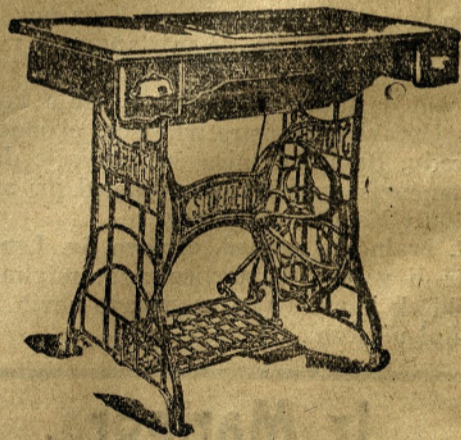
krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vlitno, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter, Maribor

Dravska ulica 15.

Izmenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s ko vaškimi odpadki in vlitino.

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroj

15letno jamstvo!

15letno jamstvo!

s pogrezljivim transporterjem (glabeljc). Z odnosnim premikom, je pripravljen za štepanje, vezenje ali šivanje.

LJUDOVIK BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6/I.

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart.

Brzojavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Zelezne brane. Zobje za brane. Kljuge za podobne, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.